

مزایا و معایب آموزش زبان دوم به کودکان و اختلاف بر سر زمان طلایی یادگیری بچه‌هایی که «بابا» نگفته «ددی» می‌گویند

گزارش

سمیه افشین‌فر
خبرنگار

کودک شش ماهه را جلوی تلویزیون گذاشتند، ساعت‌ها موسیقی کودکانه‌ای به زبان انگلیسی پخش می‌شود، چون معتقدند گوش بچه اگر به این کلمات عادت کند خیلی زود زبان دوم را یاد می‌گیرد و در آینده مشکلی در یادگیری زبان انگلیسی نخواهد داشت.

هنوز کودک زبان باز نکرده که والدین در به در به دنبال کلاس زبان می‌گردند و برنامه‌های آموزش زبان را بدون آگاهی، حتی قبل از آنکه کودک بتواند زبان مادری را به خوبی صحبت کند و پیش از آموزش هر مهارت دیگری در اولویت آموزش‌های کودک خود قرار می‌دهند.

در این میان والدینی هم هستند که با یک زبان خاص یا کودک صحبت می‌کنند؛ حتی برخی بی‌سازا از زبان دوم هم فراتر گذاشته‌اند و به زبان سوم رسیده‌اند و دائماً ذهن کودک را با کلمات زبان‌های مختلف به چالش می‌کشند. همه اینها در حالی است که کودک تا سن مشخصی کمترین استفاده را از زبان دیگری بجز زبان مادری دارد و تا سال‌ها در محیطی قرار نمی‌گیرد که نیازی به آن زبان دوم احساس کند اما واقعاً سن مناسب شروع یادگیری زبان دوم چه زمانی است و مزایا و معایب آموزش زبان دوم چیست؟

دکتر حسین روزبهانی روانشناس بالینی با اشاره به اینکه بین پژوهشگران در مورد سن آموزش زبان دوم به کودکان اختلافی وجود دارد، تأکید می‌کند که برای آموزش زبان دوم از ۴ سالگی به بعد سن مناسبی است و بیشتر روانشناسان توصیه می‌کنند که زیر ۴ سالگی نباید آموزش رسمی زبان دوم را به کودک شروع کرد به این دلیل که هنوز کودک به یک زبان تسلط پیدا نکرده است و این روش به یادگیری عمیق زبان اول کودک آسیب

می‌زند. اما یادگیری زبان دوم چه کمکی به رشد توانمندی کودک می‌کند؟ روزبهانی در پاسخ به این سؤال به «ایران» می‌گوید: «از بدو تولد به صورت غیررسمی می‌توانیم آموزش را با پخش کارتون، شعر، کتاب‌های رنگی شروع کنیم ولی در حد زمان‌های کوتاه و به گونه‌ای که آموختن بچه را هم در نظر داشته باشیم؛ حتی برخی کودکان زبان اول را در یاد می‌گیرند و باید گفت در صورت شروع زودهنگام آموزش زبان دوم ممکن است تأخیر در رشد زبانی رخ بدهد.»

اما در عین حال او معتقد است هر توانمندی جدیدی از جمله یادگیری زبان دوم در سن مناسب که در واقع به توانایی در خوب شنیدن کمک می‌کند، هر کودک هم مهم است و ادامه می‌دهد: «در این سن کودک بیشتر می‌شنود همچنین توانایی تقلید کردن دارد و در تقلید لهجه‌ها بهتر عمل می‌کند، همین موضوع باعث می‌شود تا بهتر یاد بگیرد.

از این گذشته در این سن کودک سرعت بالای یادگیری دارد. افرادی که در این سن زبان را می‌آموزند در آینده نسبت به بچه‌هایی که آموخته‌اند توانایی بیشتری به نسبت کسانی که بعداً زبان دوم را یاد می‌گیرند، دارند. یعنی شانس بیشتری دارند تا همانند افراد بومی به آن زبان جدید صحبت کنند. آموزش زبان دوم در کودکی باعث رشد اجتماعی کودک می‌شود، روابط بین فردی و روابط اجتماعی را در کودک تقویت می‌کند و او می‌تواند ارتباط بهتری با همسن و سالانش برقرار کند.»

اما شاید سؤال خیلی از والدین این باشد که ماهیت زبان به این صورت است که اگر در محیطی مورد استفاده قرار نگیرد فراموش می‌شود و برای بچه‌ها در ایران عملاً محیطی نیست که زبان دوم کاربرد داشته باشد. این تخصص معتقد است در این شرایط والدین باید سعی کنند شرایط را طوری فراهم کنیم تا فراموشی اتفاق نیفتد؛ مثلاً بازی‌هایی با زبان دوم یا انیمیشن‌هایی را که به زبان دیگری

هست، گوش کنند. اما در عین حال وی به خانواده‌ها توصیه می‌کند اسیر تبلیغات نشوند و می‌گویند: «دقت کنید کودک زبان مادری را کامل یاد گرفته باشد و هرگز وقتی بچه زبان مادری را بلد نیست او را وارد کلاس‌هایی نکنید. از بدو تولد به صورت غیررسمی با بازی یا خواندن شعر و قصه می‌توانیم برای کودک درباره یادگیری هر امر تازه‌ای جذابیت ایجاد کنیم ولی این زمان نباید بیشتر از مثلاً ۱۵ دقیقه باشد. تلاش کنیم مباحث آموزشی و فعالیت‌ها تنوع داشته باشد و تا زمانی که زبان دوم کودک کامل نشده به سراغ زبان سوم نرویم چون وقتی هنوز زبانی کامل نشده به سراغ زبان بعدی می‌رویم همه زبان‌ها ناقص می‌ماند.»

آسیب‌های دوزبانه بودن کودکان

با وجود صحبت‌های دکتر روزبهانی باید گفت همچنان درباره سن مناسب آموزش زبان به کودک اختلاف نظر هست و بیشتر این اختلاف نظرها درباره این موضوع است که تسلط بر زبان مادری با همه پیچیدگی‌های آن جمله ساختار زبان و واژه‌ها و لغات... باید در یک دوره مشخصی رخ بدهد. هرچند حافظه کودکان بسیار وسیع است و به خاطر ماهیت رشدی در سنین پایین‌تر در یادگیری‌ها انعطاف‌پذیرتر هستند اما به همان نسبت می‌توان به ذهن و روند رشدی کودک نیز با مداخله‌های زودهنگام در یادگیری آسیب زد. دکتر زهره قاسمی روانشناس کودک معتقد است بهترین سن آموزش زبان دوم به کودکان ۱۰ سالگی است. وی به تداخل زبانی به عنوان یکی از رایج‌ترین اشتباهات آموزش زبان به کودکان اشاره می‌کند و می‌گوید: «شواهد فراوانی داریم که نشان می‌دهد در یک مغز دوزبانه سیستم مربوط به هر دو زبان حتی هنگامی که تنها یک زبان به کار برده می‌شود، فعال هستند و به این ترتیب وضعی به وجود می‌آید که یک سیستم سد راه سیستم دیگر می‌شود. بنابراین به طور معمول در محیط‌های دوزبانه‌ای که یک زبان غالب

نیست، تداخل یادگیری اتفاق می‌افتد. مثلاً اگر تلفظ برخی از کلمات در یک زبان برای کودک سخت باشد حتی ممکن است در دیکته‌نویسی دچار مشکل شود. معمولاً در طیف کودکان دوزبانه اختلال خواندن و نوشتن بیشتر است. از آنجا که اختلال یادگیری یا هوش کودکان هیچ ارتباطی ندارد در کودکانی که زبان مادری غالب نشده و آموزش زبان دوم و سوم زودهنگام شروع شده است، اختلال یادگیری بیشتر دیده می‌شود. در این حالت دامنه لغات کودک محدود است زیرا از هر زبان تعدادی لغت در اختیار دارد و گستردگی لغات در یک زبان برایش کافی نیست.»

برخی پژوهش‌ها نشان‌دهنده آسیب‌های کودکان دوزبانه است. این پژوهش‌ها به این امر اشاره می‌کند که آسیب‌های آموزش دوزبانه در دوران مهدکودک و خردسالی به خصوص در شروع گفتار، شاید در ابتدا کاملاً معلوم نشود اما به مرور زمان خود را نشان می‌دهد. دکتر قاسمی می‌گوید: «این دسته از کودکان در نتیجه دوزبانه بودن هنگام ورود به مدرسه از نظر گفتاری عقب می‌مانند که باعث عدم آمادگی آنها در درک دروس می‌شود. وقتی کودک آمادگی رفتن به مدرسه را نداشته باشد، سازگاری وی با عوامل و شرایط محیطی مدرسه، نسبت به کودکان تک زبانه به مراتب دشوارتر خواهد بود. اتوانایی در بیان مناسب مطالب موجب احساس نگرانی بیش از حد در کودکان می‌شود. به همین دلیل کودکان دوزبانه با موانع سختی در سازگاری تحصیلی روبرو می‌شوند. همچنین تأثیر منفی دوزبانه بودن در سازگاری عاطفی و اجتماعی کودک نیز افزایش می‌یابد. به دلیل بیان نامناسب مطالب، این گونه کودکان مورد تمسخر قرار گرفته و پیامد این وضع احساس خشم و افسردگی در این کودکان است.»

برخی از پژوهشگران این باورند که بهترین سن برای فراگیری زبان دوم، از چهار سالگی است، اما حقیقت آن است که به این پرسش نمی‌توان پاسخ قطعی داد؛ اختلاف در سن یکی از موضوعات واضحی است که بین نظرات مختلف به چشم می‌خورد که باز زمانی گسترده‌ای از ۳ تا ۱۲ سالگی دارد

حالا آمادگی لازم برای یادگیری زبان دوم را دارد و از طرف دیگر انگیزه بیشتری برای یادگیری زبان دوم خواهد داشت.» از طرف دیگر برخی از متخصصان بشدت معتقدند که کودک قبل از پنج سالگی نباید برای یادگیری زبان دوم تحت فشار قرار بگیرد زیرا یادگیری زبان دوم قبل از پنج سالگی باعث عقب افتادگی مرحله تکلم در کودک می‌شود. تفاوت‌های فکری کودک نیز منجر می‌شود، چرا که دستوری در دو زبان، به اختلال و بی‌نظمی فکری کودک نیز منجر می‌شود، چرا که کودکان معمولاً در هنگام گفتار، دو زبان را با یکدیگر مخلوط کرده و نام‌ها نمی‌توانند آنها را از یکدیگر جدا کنند. تأثیر منفی دوزبانه بودن در سازگاری عاطفی و اجتماعی کودک نیز افزایش می‌یابد. به دلیل بیان نامناسب مطالب، این گونه کودکان مورد تمسخر قرار گرفته و پیامد این وضع احساس خشم و افسردگی در این کودکان است.

زمان طلایی یادگیری زبان دوم

به نظر می‌رسد که برای آموزش زبان دوم به کودکان نمی‌توانیم چشم‌انداز مشخصی داشته باشیم و با پاسخ‌های

متفاوت و گوناگونی در این زمینه روبرو هستیم؛ هرچند تحقیقات متعددی در این زمینه انجام شده، اما همچنان پاسخ روشنی برایش وجود ندارد. اگرچه برخی از پژوهشگران بر این باورند که بهترین سن برای فراگیری زبان دوم، از چهار سالگی است، اما حقیقت آن است که برای پرسش مطرح شده نمی‌توان پاسخ قطعی داد؛ اختلاف در سن یکی از موضوعات واضحی است که بین نظرات مختلف به چشم می‌خورد که کودکان معمولاً در هنگام گفتار، دو زبان را با یکدیگر مخلوط کرده و نام‌ها نمی‌توانند آنها را از یکدیگر جدا کنند. تأثیر منفی دوزبانه بودن در سازگاری عاطفی و اجتماعی کودک نیز افزایش می‌یابد. به دلیل بیان نامناسب مطالب، این گونه کودکان مورد تمسخر قرار گرفته و پیامد این وضع احساس خشم و افسردگی در این کودکان است.

با لهجه‌ای نزدیک‌تر به لهجه اصلی، به زبان دوم تکلم کند. با این همه مسأله مهم این است که توجه داشته باشید کودکان نمی‌توانند گرامر و قواعد و اصول زبان را یاد بگیرند چرا که هنوز به این توانایی نرسیده‌اند و نباید انتظار هم داشته باشیم در این سن اصول و قواعد را یاد بگیرند. اگر قرار است از قبل ۴ سالگی آموزش زبان را آغاز کنید باید یک سری شرایط و قوانین را حتماً در نظر داشته باشید مهمترین این است که مراحل رشدی کودک را بشناسید و به محض مشاهده آسیب هر امر یادگیری را متوقف کنید و از این گذشته کودک باید تا حدی از بهره‌های هوشی لازم برخوردار باشد و همچنین بررسی‌های لازم در مورد وی صورت گرفته باشد تا در صورتی که کودک به تأخیر در رشد گفتار و زبان دچار است، ابتدا به او کمک شود تا در بین نظرات مختلف زبان‌شناسان و روان‌شناسان حوزه کودک نشان می‌دهد که همگی بر آموزش زبان دوم قبل از سن بلوغ تأکید دارند. از نظر آنها در این بازه زمانی کودک وقت بیشتری برای یادگیری زبان دوم دارد و از سوی دیگر می‌تواند

شرکت توسعه بازاریابی و فروش مااد با وکالت از بانک ملت

ردیف	کد شناسه	کاربری	متراژ (متر مربع)		قیمت پایه	مبلغ با احتساب تخفیف	شرایط فروش	آدرس	توضیحات
			عرصه	امیان					
۲۵	۷۲۹۸	مسکونی	۲۵۹	۱۱۲	۸.۵۶۱.۳۸۹.۸۶۳	...	نقد و اقساط	گرمسار خیابان منتظری کرد پلاک ۳۵ (ستا ناراه)	با وضعیت موجود - ملک مشاعی (سهم بانک ۴۱۸۹۸ سهم مشاع از ۱۵۵۵ سهم ششد انگ) - دارای متصرف مسؤلیت رفع تصرف و هزینه‌های کلیه بدهی‌ها بعهده خریدار می‌باشد.
استان کرمان آدرس و تلفن نمایندگی استان: کرمان بلوار شهید صدوقی ساختمان مدیریت بانک ملت طبقه دوم اداره ساختمان تلفن: ۱۱-۳۳۴۳۷۷۱۰-۳۴									
۲۶	۳۰۸۱۴۲	تجاری	۷۰ و ۶۵	۲۰۷ ر ۱	۷۱.۱۲۰.۰۰۰.۰۰۰	۶۰.۴۶۹.۰۰۰.۰۰۰	نقد	کرمان- میدان قرنی- روبروی مسجد طالبی	با وضعیت موجود- همکف مساحت ۶۵ / ۷۰ متر مربع (۵۷ متر مربع تجاری و ۶۵ / ۳۳ متر مربع راه پله) و نیم طبقه مساحت ۱۵ / ۵۲ متر مربع (۳۸ / ۵ متر مربع تجاری و ۶۵ / ۳۳ متر مربع راه پله) و خریشده متر از ۶۵ / ۳۳ متر مربع می‌باشد- ملک در حرم دگل مغایرات می‌باشد.
استان کرمانشاه آدرس و تلفن نمایندگی استان: کرمانشاه چهار راه بسیج ساختمان مدیریت بانک ملت اداره ندادار کات و ساختمان تلفن: ۰۸۲-۳۸۲۲۹۲۰۳									
۲۷	۷۸۶	مسکونی-تجاری	۳۹۳	۶۶۲	۳۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰	...	نقد	کرمانشاه- خیابان کوهساری- بانک ملت شعبه افشار طوس	با وضعیت موجود (اعیان وضع موجود (تجاری انباری طبقه زیر زمین ۲۴ متر مربع، تجاری طبقه همکف ۲۳ متر مربع و مسکونی طبقه اول ۲۱۲ متر مربع، تراس طبقه اول ۲۸ متر مربع) جمعاً مساحت ۷۰ متر مربع و مجاز آن (طبقه زیر زمین ۲۴ متر مربع با استفاده تجاری انباری و طبقه همکف ۲۳ متر مربع با استفاده تجاری و طبقه اول ۲۱۲ متر مربع با استفاده مسکونی) جمعاً مساحت ۶۶۲ متر مربع اعلام گردیده که در آن حدود ۴۸ متر مربع تخلف ساختمانی است. در محدوده بافت تاریخی شهر کرمانشاه واقع گردیده و شواهد آن در زمان ساخت و ساز نام الاجرا است.)- انتقال ملک بصورت وکالتی می‌باشد.
استان لرستان آدرس و تلفن نمایندگی: خرم آباد خیابان علوی حد فاصل میدان امام خمینی و میدان امام حسین ساختمان سرپرستی بانک ملت اداره ندادار کات و ساختمان تلفن: ۰۶۶-۳۲۴-۵۲۰۳-۳۲۴۴۹۴۰									
۲۸	۳۰۵۴۶۵	مسکونی	قدرت سهم	۹۸ ر ۳۹	۸.۱۷۰.۰۰۰.۰۰۰	۶.۴۵۶.۰۰۰.۰۰۰	نقد	خرم آباد- گذشت شرقی- خیابان اصلی باباظهر - خیابان فرعی شمشاد سوم - سمت راست - درب ۳	با وضعیت موجود - ملک مشاعی (سهم بانک ۴/۰۳۵ انگ مشاع از ششد انگ) - دارای متصرف مسؤلیت رفع تصرف و هزینه‌های کلیه بدهی‌ها بعهده خریدار می‌باشد- ملک دارای انباری و انشعابات است.
۲۹	۱۱۱۹	مسکونی	۱۰۸	۱۵۰	۲۲.۹۰۰.۰۰۰.۰۰۰	...	نقد و اقساط	الشت - کمر بندری پاسداران - بالاتر از حمام شهرداری سابق	با وضعیت موجود - دارای متصرف مسؤلیت رفع تصرف و هزینه‌های کلیه بدهی‌ها بعهده خریدار می‌باشد.
استان مازندران آدرس و تلفن دفتر نمایندگی: ساری میدان امام مدیریت شعب بانک ملت طبقه چهارم نمایندگی شرکت مان تلفن: ۰۱۱-۳۳۳۷۸۱۹۲-۳۳۳۷۴۷۰									
۳۰	۳۰۵۸۷۹	مسکونی	۳ / ۷۴۶	۲۴۰	۱۷.۴۶۷.۱۷۷.۶۵۰	...	نقد	جویبار - میدان سیاه - خیابان شهید صادقی - بعد از باشگاه جعفری - مقابل باغ نبی زاده	با وضعیت موجود - ملک مشاعی (سهم بانک سی و دو هزار و شصت و سی و چهار سهم مشاع از هفتاد و چهار هزار و شصت و سی و سه سهم عرصه و امیان) - دارای متصرف مسؤلیت رفع تصرف و هزینه‌های کلیه بدهی‌ها بعهده خریدار می‌باشد- طبق گواهی پایان کار امیانی شامل ۱۱۶ متر مربع مسکونی و ۲۴ متر مربع انباری می‌باشد. (زمین فاقد کاربری)
استان مرکزی آدرس و تلفن دفتر نمایندگی: اراک خیابان امام خمینی ساختمان مدیریت شعب بانک ملت تلفن: ۰۸۶-۳۲۲۲۸۰۲۰-۳۲۲۴۰۶۲۴									
۳۱	۳۰۵۷۹۶	مسکونی	قدرت سهم	۷۶ ر ۳	۹.۱۵۶.۰۰۰.۰۰۰	...	نقد و اقساط	محلث - خیابان جمهوری - انتهای خیابان دستجردی - نبش غربی تقاطع خیابان دانش غربی - ساختمان آجر نما - طبقه زیر زمین	با وضعیت موجود (ملک دارای انباری به مساحت ۱۳/۷ متر مربع بوده و یک حلقه از چاه‌های قنات ایده در این قطعه واقع است)
استان هرمزگان آدرس و تلفن دفتر نمایندگی: بندر عباس بلوار امام خمینی روبروی عملی قدس مدیریت شعب بانک ملت تلفن: ۰۷۶-۳۳۳۴۶۰۷-۳۳۳۴۶۰۹									
۳۲	۳۰۶۲۳۴	مسکونی	قدرت سهم	۵ / ۹۴	۵۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰	...	نقد	کیش- فاز یک صدف- خیابان خراسان - حاشه شرقی- پلاک ۳۵	با وضعیت موجود - دارای متصرف مسؤلیت رفع تصرف و هزینه‌های کلیه بدهی‌ها بعهده خریدار می‌باشد- ملک دارای انباری
۳۳	۳۰۵۶۲۴	اداری	قدرت سهم	۳۸ / ۷۳	۴۳.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰	...	نقد	کیش- خیابان اندیشه - ساختمان نوین- پلاک NBO-۰۶-۰۶- قطعه ۴ طبقه اول- واحد ۴	با وضعیت موجود - دارای متصرف مسؤلیت رفع تصرف و هزینه‌های کلیه بدهی‌ها بعهده خریدار می‌باشد- کاربری زمین طبق پایان کار نمایشگاهی- اداری می‌باشد- ملک دارای پارکینگ
۳۴	۳۰۶۸۰۳	تجاری	قدرت سهم	۷۶ / ۹	۲.۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰	...	نقد	قشم- درگاهان- مجتمع تجاری دریا- طبقه اول- انتهای موج- پلاک ۳۷۷	با وضعیت موجود